347.44

ASPECTE TEORETICO-PRACTICE CU PRIVIRE LA TERȚI ÎN LUMINA PRINCIPIULUI RELATIVITĂȚII EFECTELOR CONTRACTULUI

Drd. Ludmila BELIBAN-RAȚOI, USM
beliban.ludmila@gmail.com
ORCID 0000-0002-6307-5291
https://doi.org/10.53486/econ.2021.116.047

Contractul este instituția dreptului civil, ce creează entitatea de bază a economiei naționale și internaționale, iar procesul de contractare reprezintă etapa cea mai importantă în afacerile economice, în general. Producând, în mod natural, efecte între părți, putem spune că, față de părți, contractul este obligatoriu sau, altfel spus, părțile semnatare trebuie să respecte prevederile contractului. În schimb, față de terți, efectele contractului fiind doar o excepție, putem afirma că producerea efectelor, față de aceștia, este relativă. Prezenta lucrare reprezintă o sinteză exemplară a dimensiunii teoretico-practice a problematicii noțiunii de terț, conform principiului relativității efectelor contractului, în lumina noilor reglementări ale Codului civil, norme ce au creat noi căi de dezvoltare economică a Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: *contract, efectele contractului, relativitate, opozabilitate, părți, terți.*

JEL: D86, K12.

Introducere

Entitatea cu o structură impresionant de mobilă, cu o evoluție radiantă și excepțională în cadrul efectelor contractelor, *este* ***terțul***. Acel ce determină o serie de interpretări, în cadrul principiului relativității contractelor, acel pentru care, de fapt, este reglementat principiul relativității contractului, *este terțul*.

347.44

THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS REGARDING THIRD PARTIES IN THE LIGHT OF CONTRACTS' EFFECTS RELATIVITY PRINCIPLE

PhD cand. Ludmila BELIBAN-RAȚOI, USM
beliban.ludmila@gmail.com
ORCID 0000-0002-6307-5291
https://doi.org/10.53486/econ.2021.116.047

The contract is the subject of civil law that creates the basic entity of the national and international economy, and the contracting process is the most important stage in economic affairs in general. Naturally producing effects between the parties, we can say that vis-à-vis the parties, the contract is binding, or, in other words, the signatory parties must comply with the provisions of the contract. On the other hand, compared to third parties, the effects of the contract being only an exception, we can say that the production of the effects towards them is relative. This study represents an exemplary synthesis of the theoretical and practical dimension of the issue of the third party notion in the light of the new regulations of the Civil Code, norms that created new ways of economic development of the Republic of Moldova.

Keywords: *contract, contract effects, relativity, opposability, party, third party.*

JEL: D86, K12.

Introduction

The entity with an impressively mobile structure, radiant and exceptional evolution in contracts' effects is the ***third party***. The determinant of a series of interpretations in the contracts' relativity principle and the one for which the contract's relativity principle was regulated is the *third party*. The fact that the

Faptul că efectele contractului se răsfrâng exclusiv, asupra părților, reiese direct din contract, și nu era obligatoriu de reglementat, căci *părțile*, în calitate de autori ai contractului, fiind în poziții contrare își vor crea norme private, ce vor ghida drepturile și obligațiile lor, dar *protecția terțului,* în contractele încheiate între părți, *nu figura*. ***Respectiv, invocăm, cu fermitate, că principiul relativității contractului este bazat pe această negație, părțile nu pot crea efecte față de terți, ci doar pentru ei.***

Metode de cercetare

Pentru cercetarea subiectului propus, au fost utilizate mai multe tehnici și metode, ce cuprind ansamblul de idei și concepte bazate pe metodele de analiză, printre care ar fi:

- *Metoda logică*, ce reprezintă procedeul de cunoaștere a efectelor contractelor față de terți prin categoriile și legitățile logice (deducție, inducție, sinteză, analiză), astfel, prin analiza profundă, prin deducerea concluziilor corecte și prin sintetizarea materiei, ce o găsim în doctrină, în domeniul efectelor contractelor față de terți.
- *Metoda sistemică*, ce se realizează prin cercetarea profundă a bazei legislative naționale, dar și a celei internaționale, la fel, prin cercetarea multiaspectuală a normelor materiale, cât și a celor procesuale, aspecte ce vor determina un rezultat de o calitate înaltă.

Rezultate și discuții

Prima aserțiune certă cu privire la „terți" pare a fi incertitudinea noțiunii de „terț", derivată sau întreținută, în mare parte, de mobilitatea și multiformitatea categoriei în discuție. Polisemia termenului „terț", cultivată, în considerabilă măsură, prin chiar normele dreptului, a putut justifica, izolat, concluzia că elaborarea unei teorii cuprinzătoare și omogene cu privire la terți ar fi o încercare sortită eșecului [1, p. 127].

effects of the contract exclusively redounded on the parties resulted from the contract and the regulation were not binding, because the parties, as authors of the contract, being in contrary positions shall create private rules that shall guide their rights and obligations, but the *protection of the third* party in the contracts concluded between the parties *was not foreseen*. ***Accordingly, it was strongly invoked that the principle of relativity of the contract was based on such negation and the parties could not create effects towards third parties, but only for themselves.***

Research methods

In order to research the proposed topic, there was used a range of techniques and methods that comprised the set of ideas and concepts that were based on analysis methods such as:

- *The logical method* which represented the process of knowledge of contracts' effects on third parties through logic laws and categories (deduction, induction, synthesis, analysis), through an in-depth analysis, a correct deduction of conclusions and by synthesizing the material found in the doctrine regarding contracts' effects over third parties.
- *The systemic method*, performed through a deep research of the national and international legislative basis, through the comprehensive examination of material and procedural rules, an aspect that shall determine the outcome of a high quality result.

Results and discussions. The first definite assertion regarding "third parties" seemed to be the uncertainty of the notion of "third party", derived or maintained in large part by the mobility and multiformity of the category under question. The polysemy of the term "third party", cultivated to a considerable extent by the very norms of law could justify, in isolation, the conclusion that the elaboration of a comprehensive and homogeneous theory regarding third parties would be an attempt doomed to failure [1, p. 127].

Noțiunea de terț, în dreptul civil, este una des utilizată, dar cu sens diferit în cadrul raporturilor juridice. Terțul îl întâlnim atât în cadrul raporturilor civile reale, cât şi în cadrul raporturilor civile obligaționale. Dar este de remarcat că poziția lui, în cadrul acestor raporturi juridice, este absolut diferită, fapt ce se individualizează în dependență de raportul față de care este poziționat. În cadrul raportului real, el face parte din cercul nedeterminat de persoane, în cadrul raportului obligațional, poate fi atât nedeterminat, cât şi determinat, dar care nu poate avea nici drepturi, nici obligații în virtutea principiului relativității efectelor actului juridic.

Dicționarul de drept civil caracterizează terțul ca fiind orice persoană fizică sau juridică, alta decât părțile contractante. În principiu, contractul nu produce efecte juridice față de terți, dar le este opozabil în condițiile legii, unele efecte ale contractului, în măsura în care subzistă la decesul sau la încetarea existenței părților contractate, se produc şi față de categorii speciale de terți, şi anume față de succesorii universali, succesorii cu titlu universal, succesorii cu titlu particular şi ai creditorilor chirografari [2, p. 946]. Desigur, că nu poate fi creată o noțiune universală cu privire la terț, dar, totuşi, trebuie remarcat faptul că, prin aceasta, i se atribuie terțului un calificativ universal, adică, cel ce nu a semnat contractul nu este parte şi „per a contrario" este terț.

În limbajul curent, terțul este cel care „vine în rândul al treilea" sau care este „al treilea" [3, p. 1237]. Dicționarul consemnează şi o accepție juridică a acestui termen: „persoană care nu figurează ca parte în acte, în litigii sau în convenții nici direct, nici prin reprezentare şi față de care actul juridic ori hotărârea pronunțată în cauză nu produce efecte" [3, p. 1237]. Spre deosebire de accepția din limbajul curent, care este în acord cu etimologia termenului terț [4, p. 1218], în limbajul juridic, terțul nu este întotdeauna al

The notion of third party in the civil law was often used, but with a different meaning in legal relations. The third party was met both in the real civil relations and in the compulsory civil relations. But it should be noted that its position within such legal relations was absolutely different, usually individualized depending on the relationship to which it was positioned. In the framework of the real relation it was part of the indeterminate circle of persons, in the framework of a mandatory report it could be both indeterminate and determined, but which could have neither rights nor obligations by virtue of the principle of relativity of effects of the legal act.

Dictionary of civil law considers that third party is any natural or legal person, other than the contracting parties. Basically, the contract is not enforceable against third parties, but is opposable under conditions of law, some effects of the contract to the extent that subsist upon death or termination of contracted parties' existence were produced and to special categories of third parties, namely the universal successors, successors with universal title, successors with specific title and the particular and unsecured creditors [2, p. 946]. Of course, a universal notion about the third party could not be created, but it was nevertheless worthy noting that in such a way to the third party a universal qualification was assigned, i.e. the one who did not sign the contract was not a party and "per a contrario" was a third party.

In current usage, the third party was the one who "came the third in row" or who was "the third" [3, p. 1237]. The dictionary also took down a legal meaning of this term: "a person who is not a party to acts, disputes or conventions either directly or by representation and to whom the legal act or the judgment rendered in question does not lead to legal consequences" [3, p. 1237]. Compared to the intendment of the current usage, which was in accordance with the etymology of the term third [4, p. 1218], in the legal usage, the third

treilea. De exemplu, în raport cu actul juridic unilateral, terţul este... al doilea. În raport cu actele juridice multilaterale, terţul poate fi... al patrulea sau... al zecelea.

Până în prezent, în teorie, nu există o abordare unitară a înțelegerii – terțului, ceea ce generează, în primul rând, ambiguități cu privire la utilizarea termenului „terță persoană" conform conținutului anumitor norme de drept pozitiv.

Referindu-ne la semnificația termenului „terț", am menționa că legea utilizează mai mulți termeni, spre exemplu, „terță persoană", „altă persoană", „cerc nedefinit de persoane". Urmează, deci, să analizăm, corespunzător, sensul acestora pentru a răspunde la întrebarea ce ne interesează cu privire la efectele actului juridic civil (implicit al contractului), astfel, vom puncta și explica în special noțiunea de terț, „terță persoană", și cea de „altă persoană", în aspect juridic, iar ceea ce ține de „cerc nedeterminat de persoane" este în strictă conformitate cu opozabilitatea, noțiune ce îi este în special caracteristică.

În doctrina rusă, în special, sunt utilizate două noțiuni ce determină două efecte juridice diferite. *Noțiune de terț,* ce, de obicei, determină o apartenență a acestuia la acest contract, existența unui interes, unei legături juridice, pe când noțiunea de „altă persoană" este o noțiune ce determină caracterul absolut de lipsă a efectelor contractului față de această entitate. Iar dacă vorbim despre „cerc nedeterminat" de persoane, suntem în prezența raporturilor reale, care determină statutul terților față de titularul dreptului real.

M. I. Braghinski a definit terții ca participanți la circuitul civil, care au un anumit statut față de alți participanți. În opinia sa, o altă persoană – este orice participant la circuitul civil, care nu este parte la raportul juridic inițial, în același timp, o terță persoană nu este parte la obligația inițială, dar este întotdeauna asociată legal cu una din părțile obligației inițiale [5, p. 3-6]. Adică, vorbim

party was not always the third. For example, in relation to the unilateral legal act, the third party was the second. In relation to multilateral legal acts, the third party may be the fourth or the tenth.

To date, in theory there was no unitary approach on understanding the third party, which first of all, would generate ambiguities on the use of the term "third person" according to the content of certain rules of positive law.

Referring to the meaning of the term "third party "it shall be mentioned that the law used several terms, for example" third person"," other person", "indefinite circle of persons". Therefore, their meaning shall be properly analysed in order to answer the question of interest to us about the effects of the civil legal act (implicitly of the contract), thus it shall be pointed out and explained in particular the notion of third party, "third person" and that of "other person" in the legal aspect, as for "indeterminate circle of persons" in strict accordance with opposability, a notion specific to it.

In Russian doctrine there were used in particular two notions. Those notions determined two different legal effects. *The notion of third* party that usually determined its belonging to that contract, the existence of an interest, of a legal connection, while the notion of "other person" was a notion that determined the absolute lack of effects of the contract on that entity. And if to talk about the "undetected circle" of people we would be in the presence of real relations that determine the status of third parties to the holder of the real right.

M. I. Braghinski defined the third parties as participants in the civil usage, who have a certain status in relation to other participants. In his opinion, another person – is any participant in the civil circuit who is not a party to the initial legal relationship, at the same time a third person was not a party to the original obligation, but was always legally associated with one of the parties to the original obligation [5, p. 3-6]. Meaning that all was about a kind of legal connection which was a qualifi-

despre un fel de legătură juridică, ce este o caracteristică de calificare, care delimitează terții de toți ceilalți participanți la circuitul civil. Deci, ***forma absolută a terțului*** ce nu are nici drepturi, nici obligații, conform contractului, în opinia autorului Braghinski M.I., este noțiunea ***altă persoană.***

Prezența unei astfel de caracteristici de calificare a fost determinată și de alți doctrinari. În special, O.A. Krasavcikov a scris: „Cât despre terți, o definiție similară a terților poate fi derivată din regulile conținute în norme juridice. În aceste norme, terții sunt definiți de legiuitor ca fiind acele persoane, la care legea face referire, care se află într-o anumită legătură juridică cu una dintre părți și a dobândit, în virtutea acesteia, prin obligație, unele drepturi sau obligații, de exemplu, în cazul unor obligații din contract în folosul unui terț" [6, p. 461]. M.K. Kroz menționează că terța persoană, în raportul juridic obligațional, este un participant ce are o legătură cu una din părțile obligației, ce deține atât drepturi, cât și obligații care derivă din drepturile și obligațiile părții afiliate obligației [7, p. 7]. I. V. Kiseli, la fel, este de părerea că terța persoană este legată de partea obligației, printr-o altă obligație comună [8, p. 42].

În unele surse din doctrina franceză [9, p. 46], se enunță despre terți următoarele: sunt terți toate persoanele, care nu au calitatea de părți și anume: penitus extranei (terți absolut sau desăvârșit); creditorii chirografari; avânzii-cauză cu titlu particular (succesorii cu titlu particular) ai uneia dintre părți. În contradicție cu J. Ghestin, ce vede și partea interesată a terțului, Ph. Delmas Saint-Hilaire [10, p. 46], terțului îi atribuie parte negativă – dacă părțile desemnează o categorie definită pozitiv – prin aceea că participă la nașterea contractului și (sau doar) îi suportă voit efectele – terții se impun ca o categorie antitetică, definită negativ: ei nu suportă niciun efect al contactului, fiind străini de acesta. Deci, din cele invocate terțului, îi este mai

cation feature that delimited third parties from all other participants in the civil circuit. So, the ***absolute form of the third party*** that had neither rights nor obligations under the contract according to M. I. Braghinski's opinion was the notion ***another person.***

The presence of such a qualifying feature was also determined by other doctrinaires. In particular, O. A. Krasavchikov wrote: "As for third parties, a similar definition of third parties could be derived from the rules contained in legal regulations. In those regulations, the third parties were defined by the legislature as the persons to whom the law referred, who were in a certain legal connection with one of the parties and acquired by its virtue on a mandatory basis some rights or obligations, for example, in the case of certain contractual obligations for the benefit of a third party" [6, p. 461]. M. K. Kroz noted that the third person in the binding legal report was a participant who had a connection with one of the binding parties, who held both rights and obligations that aroused from the rights and obligations of the related party of the obligation [7, p. 7]. I. V. Kiseli had the same opinion that the third person was bound to the part of the obligation by another common obligation [8, p. 42].

In some sources of the French doctrine [9, p. 46] the following was stated about third parties: third parties were the persons who did not have the quality of parties, namely: penitus extranei (absolute or perfect third parties); unsecured creditors; successors in title with specific title (successors with specific title) of one of the parties. In contradiction with J. Ghestin who also saw the interested party of the third party, Ph. Delmas Saint-Hilaire [10, p.46], assigned a negative side to the third party – if the parties designated a positively defined category – by the fact of participating at the birth of the contract and (or only) suffered willingly its effects – the third parties imposed themselves as an antithetical category, negatively defined: they did not bear any effect of the contact, being strangers to it. So,

mult determinată calitatea ei absolută, decât cea specifică, ceea ce creează noțiunea de terț în antiteză cu cea franceză.

În doctrina română, se identifică două curente ce determină aspectele terțului, și anume, doctrina clasică [11, p. 174], care menționează că terții sunt persoanele străine de actul juridic – penitus extranei (lat.). Deci, abordează noțiune de terți în varianta lor absolută, iar în varianta neparticipanților la încheierea actului juridic civil, dar aceştia au un interes cu privire la contract care le determină denumirea de avânzi-cauza. Ei menționează că, între avânzi-cauza și terți, poate exista un transfer, în sensul că aceeași persoană poate fi avânzi-cauza, în raport cu un anumit act juridic civil al autorului său și să fie terț în raport cu alt act juridic, încheiat de același autor.

În doctrina contemporană, noțiunea de terți comportă un caracter mai extins, astfel, creând două categorii de terți, cea a terților absoluți și terții interesați. Terții absoluți – aceştia nu sunt ținuți de obligațiile generale de contract, după cum nu profită cu nimic după drepturile, pe care actul le vehiculează. Ei par categoria juridică ideală: simplu de definit, prin excluderea lor din cercul deschis de contract [12, p. 487]. Astfel, terții desăvârșiți sunt persoane total străine de contract și de părțile acestuia.

„Noțiunea de terți specifici sau interesați nu este una omogen expusă în doctrină, astfel, conform opiniei doctrinarului Paul Vasilescu" [13, p. 489] – Terții specifici sunt o subcategorie reziduală de terți, care nu devin parte survenită în raportul obligațional, precum debitorul cedat în cazul unei cesiuni de creanță, iar creditorul chirografar este având-cauza.

În doctrina autohtonă [14, p. 276], la fel, se identifică două categorii de terți – desăvârșiți și interesați. Cei din urmă sunt persoanele care, deși nu au statut de parte contractantă, dețin un drept din contract ori

from what was invoked to the third party there was more determined its absolute quality, than the specific one, which created the notion of a third party in antithesis to the French one.

The Romanian doctrine identified two trends that determined the aspects of the third party, namely, the classical doctrine [11, p. 174] which mentioned that third parties were the persons alien to the legal act – penitus extranei (lat.). Thus, the notion of third party was approached in their absolute variant, and in the variant of non-participants, upon conclusion of the civil legal act but who had an interest in the contract, determined for them the name of successors in title. They mentioned, that, between successors in title and third parties there might be a transfer, in the sense that, the same person may be successors in title in relation to a certain civil legal act of its author and be a third party in relation to another legal act, concluded by the same author.

In contemporary doctrine the notion of third party had a more widespread nature thus, two categories of third parties were created, that of absolute third parties and interested third parties. The absolute third parties were not bounded by the general obligations of the contract, as they got no advantage under the rights conveyed by the document. They seemed to appear as the perfect legal category: simple to define, by excluding them from the open circle of the contract [12, p.487]. Thus, the third parties were exquisitely absolute aliens to the contract and its parties.

"The notion of specific or interested third parties was not a homogeneously displayed one in the doctrine, thus, according to the doctrinaire Paul Vasilescu's opinion" [13, p. 489] – The specific third parties were a residual subcategory of third parties, which did not become a party intervened in the obligational relationship, as the assigned debtor in a case of credit assignment, and the unsecured creditor existed having the reason.

In the local doctrine [14, p. 276] there were two categories of third parties identified

sunt impuși să îl respecte peste limita simplei opozabilități a contractului, aici includem:

- terțul beneficiar al unui contract în folosul unui terț (numit și stipulație pentru altul);
- titularul unei acțiuni directe, atunci când legea recunoaște terțului dreptul de acționa contra unei părți a unui contract, în lipsă de cauză în favoarea terțului;
- dobânditorul subsecvent al bunului în raport cu accesoriile acestuia, căruia ar putea să îi revină drepturi ori obligații strâns legate de bun (proter rem). De asemenea, sunt identificați aici și debitorii cedați față de contractul de cesiune de creanță dintre vechiul creditor (cedent) și noul debitor (cesionar);
- creditorii părții contractante, care trebuie să suporte fluctuațiile din cadrul patrimoniului.

În principiu, aderăm la o astfel de abordare a terților și, pe parcursul lucrării, vom încerca să explicăm, pe îndelete, statutul terțului, conform celor invocate mai sus.

Deoarece am menționat că terțul este o entitate destul de mobilă, aspectul determinat anterior este prestabilit de noi și este un aspect general, dar dacă îi grupăm la o anumită etapă a efectelor contractului, ar putea să fie o altă configurație. În doctrină [15, p. 272], se mai menționează că terții sunt delimitați în:

- terți prin absența consimțământului. Ei sunt acei terți, ce nu și-au exprimat acordul de voință de a-și asuma efectele obligatorii ale acestuia, fie că nu au consimțit sub titlu personal la încheierea actului, fie pentru că nu aveau aptitudinea de a consimți;
- terți prin natura consimțământului dat. Deși terțul se caracterizează prin lipsa consimțământului de a fi parte la un contract, uneori, el are această calitate.

as – perfect and interested. In the latter there were included the persons who, although without the status of a contracting party, held a right in the contract or were required to respect it beyond the limit of the simple opposability of the contract, there were included:

- the beneficiary third party of a contract for the benefit of a third party (also called as stipulation for another);
- the holder of a direct action, when the law admitted third party's right to act against a contract's party, in the absence of cause in favour of the third party;
- the subsequent acquirer of the asset in relation to its accessories, who could get rights or obligations closely related to therein asset (proter rem). There were also identified the debtors assigned to the contract of assignment of debt between the old creditor (assignor) and the new debtor (assignee).
- the creditors of the contracting party, who shall bear the fluctuations in the patrimony.

In principle, there was made an adhesion to such a third-party approach and throughout the research it was attempted to explain thoroughly the status of the third party according to the above invoked.

Since it was mentioned that the third party was a quite mobile entity, the aspect determined above represented a general aspect, but if grouped at a certain stage of contract effects of the contract, another configuration could appear. In the doctrine [15, p. 272] it was also mentioned that third parties were delimited in:

- third parties by absence of consent. Such third parties were those third parties that had not expressed their consent to assume their binding effects, have not consented under personal title to conclude the document, as they did not have the ability to consent;
- third parties by the nature of the consent given. Although the third party

În virtutea mobilității sale, calitatea juridică de terț poate fi determinată în raport cu cel puțin următoarele criterii: – *natura actului*, constituie un criteriu al calității juridice de terț, iar, în cursul executării acestuia, calitatea de terț se poate converti în acea de parte. Această convertire poate avea un caracter forțat sau voluntar; *posibilitatea convertirii terțului* în parte la acel act; *transformarea terțului obișnuit* într-un terț interesat, fie în legătură cu bunurile sale, fie în legătură cu persoana sa.

Anume, aceste criterii pot determina apartenența terțului la o categorie sau alta. Poziția este discutabilă în anumite contracte, dacă e să ne referim la categoria de succesori cu titlu particular, ce nu este un simplu terț, și la categoria de creditori chirografari. Deci, în principiu, calitatea de terț este cea mai dinamică dintre toate în dreptul civil, ea fiind calificată, în mod diferit, la diferite etape ale executării contractului.

Datorită multitudinii de terți în cadrul legislației, unii autori au reușit să facă o aranjare a acestora într-o anumită ordine, după anumite categorii. Cu referire la terți, doctrinarul Valeriu Stoica face o inventariere a terților în Codul civil, după cum urmează:

I. „Cel mai important context normativ, în care apar terţii, este cel al efectelor contractului, context care se extinde asupra efectelor actului juridic, în general; în acest context, sunt incluşi şi terţii beneficiari.
II. Cel mai larg context, alcătuit din norme juridice, care se regăsesc în mai toate materiile Codului civil, este acela al opozabilității, prin raportare la un act juridic, la un fapt juridic în sens restrâns, la un raport juridic sau la un drept subiectiv.
III. Terțul contractant sau, într-o accepție mai restrânsă, terțul dobânditor apare deseori, purtând fie veșmântul bunei-credințe, fie veșmântul relei-credințe.

was characterized by the lack of consent to be a party to a contract, sometimes it got that quality.

By virtue of its mobility, the legal quality of a third party could be determined in relation to at least the following circumstances: – *the nature of the act*, a criterion of the legal quality of a third party, and in the course of its execution the quality of a third party could convert in that party. Such conversion might be of a forced or voluntary nature, – *possibility to convert the third party* to that act; – *transformation of the ordinary third party* into an interested third party, either in relation to its assets or in relation to its person.

Namely those three criteria could determine the belonging of the third party to one category or another. Regarding the questionable position in certain contracts, referring to the category of successors with a particular title that was not a mere third party, and to the category of unsecured creditors. So, basically, the quality of a third party was the most dynamic of all in civil law, being qualified differently at different stages of the contract execution.

Due to the multitude of third parties within the framework of legislation, some authors managed to make an arrangement according to certain categories. With reference to third parties Mr. Valeriu Stoica made an inventory of third parties in the Civil Code as follows:

I. "The most important normative context in which third parties appeared is that of effects of the contract which extended to the effects of the legal act in general; in such context the beneficiary third parties were included too.
II. The broadest context, made up of legal norms that were found in most of the matters of the Civil Code, is that of opposability, by reference to a legal act, to a legal fact in the narrow sense, to a legal relationship or to a subjective right.

IV. Uneori, terţul este reprezentat, alteori, este reprezentant.
V. Terţul este când păgubit, când păgubitor.
VI. Sunt cazuri în care terțul vede că propriile bunuri fac obiectul contractelor încheiate de alte persoane.
VII. Terţul poate fi nu numai plătit, ci şi plătitor, iar alteori este garant.
VIII. Terțul poate fi cedat într-un raport juridic.
IX. Terțul poate avea o putere specială, determinând obiectul contractului, în general, sau prețul în contractul de vânzare, în special.
X. Tocmai pentru că familia terților este extrem de diversă, unii dintre aceştia nu pot fi încadrați într-o categorie anume, rămânând cazuri cu totul particulare" [16].

După trecerea în revistă a textelor şi a contextelor normative, în care apar terţii, o concluzie s-ar putea contura: logica generalului şi a specialului le rămâne străină; „singura modalitate, prin care Codul civil i-a putut, totuși, civiliza pe acești ***„sălbatici",*** a fost prinderea lor în plasa de semnificații a fiecărui context normativ" [16].

Înainte de a începe identificarea terților, în cadrul efectelor contractelor față de terți, putem menționa o noțiune ce o avem reglementată cu privire la terț. În art. 435 alin (3), ce identifică terțul în cadrul principiului publicității și, anume, în lumina notării unui drept: în sensul prezentului articol, prin terț se înțelege orice persoană care a dobândit un drept supus înregistrării sau un alt drept în legătură cu dreptul supus înregistrării. Deci, din această reglementare, observăm că legiuitorul mizează mai mult pe doctrina rusă și determină calității de terț nu doar un aspect de persoană aflată în afara contractului cu aspect absolut, cu un aspect interesat, dar și cel ce a dobândit un drept în legătură cu dreptul supus înregistrării. Este bine că legiuitorul nostru a specificat că această

III. The contracting third party or, in a narrower sense, the acquiring third party often appeared wearing either the garb of good faith or the garb of bad faith.
IV. The third party sometimes was represented, other times – a representative.
V. The third party sometimes appeared as the prejudiced, other times as prejudicial.
VI. There were cases when the third party saw that its own assets were the subject of contracts concluded by other persons.
VII. The third party could be not only paid, but also a payer, and at other times – a guarantor.
VIII. The third party might be assigned in a legal relationship.
IX. The third party might have a special power, determining the subject of the contract in general, or the price in the contract of sale, in particular.
X. Precisely because the family of third parties was extremely diverse, some of them could not be classified into a particular category, remaining completely particular cases" [16].

After the texts and the normative contexts in which the third parties appeared were reviewed, the following conclusion could be drawn: the logic of general and of the special remained alien to them; "the only way in which the Civil Code could nevertheless civilize those ***"savages***" was to capture them in the net of meanings of each normative context" [16].

Before identifying the third parties in the framework of effects of contracts towards third parties, a notion regulated by the third party could be mentioned. Namely art. 435 (3), which identified the third party in the context of the principle of publicity, namely in the light of the notation of a right: – for the purposes of that article, a third party had the meaning of any person who acquired a right subjected to registration or another right in relation to the right subjected to registration. So, from that regulation it was noted that the legislator turned more towards the Russian doctrine and determined to the quality of a

noțiune se aplică doar în sensul prezentului articol, căci, în mod universal, această noțiune nu poate fi aplicată, pentru că ar perturba tot sistemul ce formează părțile și terții, omițând, în acest sens, terții absoluți, a căror existență nu poate fi negată.

Terții pot fi identificați sub aspect polivalent. În această ordine de idei, este cazul să facem o clarificare și putem stabili că ***terții, care devin părți,*** se împart în cei care se substituie, total sau parțial, în poziția părților și cei care devin părți în mod autonom. În prima ipoteză, este vorba de succesori. În a doua ipoteză, este vorba de ratificanți, aderenți și presupusul reprezentat. Niciodată, prin raportare la un anumit moment, o persoană nu poate să fie și parte, și terț. Altfel spus, înainte de a deveni parte, persoana respectivă rămâne în poziția unui terț, pur și simplu, sau în poziția unui terț desăvârșit. După ce a devenit parte, persoana respectivă are drepturile și obligațiile, care rezultă din contract în favoarea sau în sarcina ei. Schimbarea calității de terț în cea de parte se face, de regulă, într-un moment ulterior încheierii contractului [16].

Chiar dacă facem această distincție, este necesar de remarcat că terții, în acest caz, sunt absolut diferiți și după momentul survenirii în contract. Astfel, în timp ce, în cazul aderării, efectele contractului se produc, de regulă, din momentul în care terțul își exprimă consimțământul de aderare la contract, în cazul succesiunii și în cel al ratificării, efectele se produc, de regulă, retroactiv, iar terțul, care succedă sau ratifică, este considerat parte din momentul încheierii contractului inițial. Situația presupusului reprezentat, în cazul reprezentării aparente, se aseamănă cu aceea a unei părți propriu-zise, în sensul că este angajat în contract chiar din momentul încheierii acestuia, dar nu pe baza exprimării propriului consimțământ, ci pe temeiul atitudinii sale culpabile, prin care a lăsat să se înțeleagă că falsul reprezentant are împu-

third party not just an aspect of a person from outside the contract with an absolute aspect, but an interested aspect, of that who acquired a right in connection with the right subjected to registration. It was good that our legislator specified that such notion shall be applied in the meaning of that article only, as that notion could not be applied universally, because it would disrupt the whole system that formed the parties and the third parties, leaving out in this sense the absolute third parties whose existence could not be denied.

The third parties could be identified under a multivalent aspect. In this respect it appeared the need to make a clarification and it could be asserted that ***third parties that become parties*** were divided into those that are replaced, totally or partially in the position of parties and those that become parties in an autonomous way. In the first hypothesis it was about successors. In the second hypothesis it was about the ratifies, adherents and the alleged represented. A person could not be both a party and a third party with reference to a certain moment, never. In other words, before becoming a party, therein person remains in the position of a simply third party or in the position of a complete third party. After becoming a party, therein person has the rights and obligations arisen from the contract in its favour or its charge. The quality of third party in that of party, as a rule, is changed in a moment subsequent to the conclusion of the contract [16].

Even if such a distinction was made, it shall be noted that third parties in that case were absolutely different after occurrence in the contract too. Thus, if in case of accession the effects of the contract usually occur from the moment the third party expressed its consent to accede to the contract, in the case of succession and in that of ratification, the effects usually occur retroactively and the succeeding or ratifying third party is considered a party from the moment the original contract is concluded. The situation of the alleged represented, in case of apparent representation, is similar to that of a party per se, in

ternicire să încheie contracte în numele şi în contul său cu alte persoane [16]. Este de remarcat faptul că situația lui se va schimba radical, în cazul ratificării şi el, în mod instant, va deveni terț.

În ipoteza că *terții se substituie în poziția părților,* putem exemplifica calitatea succesorului universal sau cu titlu universal, care nu este parte şi este un terț interesat. În cazul decesului persoanei fizice şi reorganizării persoanei juridice, succesorul universal, persoană fizică sau persoană juridică, după caz, se substituie total în poziţia părţii căreia îi succede. Același efect îl desprindem şi în cazul succesorului cu titlu universal, doar că nu se vor transmite toate drepturile și obligațiile, ci doar o fracțiune din acestea. În ipoteza că succesorul cu titlu particular este un terț, invocăm cu certitudine, că succesorul cu titlu particular este la etapa încheierii unui contract cu terți, care, ulterior, se poate determina în calitate de parte. De exemplu, conform art. 1278 Cod Civil al Republicii Moldova, Locațiunea nu încetează prin decesul locatarului, nici prin cel al locatorului, cu excepția cazului în care contractul prevede altfel sau a cazului în care, în funcție de circumstanțe, contractul nu mai poate fi menținut.

Una din cele mai discutate categorii ale succesorilor este cea a celor cu titlu particular. În principiu, calitatea lui de terț, la etapa încheierii contractului, nu o contestă nimeni, dar ce se întâmplă în cazul în care acesta obține drepturi sau obligații ca efect al dobândirii unui bun, în acest caz, de regulă, ei se pot substitui în poziția părților, dar numai în măsura în care bunul dobândit de la autorul lor este în strânsă legătură cu drepturile şi obligațiile născute dintr-un contract încheiat cu altă persoană [16]. Astfel, în virtutea calității de dobânditor, de exemplu, în cazul transmiterii unui bun în uzufruct, conform art. 625 CC al RM: Dacă bunul este asigurat, pe durata uzufructului, primele de asigurare

the meaning that it is engaged in the contract, from the time of its conclusion, but not on the basis of expression of its own consent, but on the basis of its culpable attitude, by which it was hinted that the fake representative had the authority to conclude contracts in the name and on its behalf with other individuals [16]. It shall be noted that its situation shall radically change in the event of ratification and he would instantly become a third party.

In the assumption that *third parties were substituted in the position of parties* it could be exemplified the quality of universal successor or with universal title, that was not a party and was an interested third party. In the event of death of the natural person and reorganization of the legal person, the universal successor, natural person or legal person, where appropriate, shall be totally replaced in the position of the party to which is alternated. The same effect was noted in the case of the successor with universal title too, but all rights and obligations were not transmitted, only a fraction of them. In the event that the successor with private title is a third party, it was invoked with certainty, the successor with private title was at the stage of concluding a third party contract, which could subsequently be determined as a party. For example, according to art. 1278 Civil Code of the Republic of Moldova, the Lease does not terminate by the death of the lessee, nor by that of the lessor, unless the contract provided otherwise or in the event that, depending on circumstances, the contract could no longer be maintained.

One of the most discussed category of successors was that of those with particular title. In principle, its status as a third party at the stage of conclusion of the contract was not contested by anyone, but what would happen if he would obtain rights or obligations as a result of acquisition of an asset, in such a case they could usually substitute in the position of parties, but only to the extent that the asset acquired from their author was in close relationship with rights and obligations born from a contract concluded with another person [16].

sunt plătite de uzufructuar. Art. 1276, alin (1) Cod Civil al Republicii Moldova – ”Dacă bunul închiriat este înstrăinat de locator unui terț, acesta din urmă se subrogă de drept locatorului în drepturile și obligațiile, care decurg din locațiune, dacă locațiunea este opozabilă terțului”. În acest caz, apare o neconcordanță cu prevederile, de exemplu, din partea specială, de pildă, cea indicată în art. 1276 și cea indicată de art. 1087, care statuează: În cazurile și în condițiile prevăzute de lege sau contract, dobânditorul unui bun se subrogă în obligațiile contractuale în strânsă legătură cu un bun, în forma în care ele se aflau la transmițător.

În cazul cesiunii de contract (art. 849 Cod Civil al Republicii Moldova la alin (1), o parte la raportul contractual poate să convină cu un terț, cu consimțământul celeilalte părți la raportul contractual, ca terțul să o substituie în calitatea de parte la raportul contractual) se determină o prevedere expresă, prin care terțul preia calitatea de parte. Cesionarul este un aderent; consimțământul său este exprimat într-un moment ulterior încheierii contractului inițial, iar consimțământul cedentului este exprimat, de regulă, în același timp, cu acela al cesionarului; consimțământul contractantului cedat va fi exprimat fie cu anticipație (alin (2) art. 848 Cod Civil al Republicii Moldova – Consimțământul celeilalte părți poate fi dat și prealabil), dar cesiunea va produce efecte față de contractantul cedat doar din momentul în care substituirea îi este notificată, – fie ulterior încheierii contractului inițial, de regulă, în același moment cu consimțământul cesionarului. Cesiunea de contract este operațiunea juridică, prin care un terț devine parte asimilată (cesionarul), iar o parte devine terț (cedentul) [16]. Este de remarcat faptul că cesiunea de contract este un exemplu de mobilitate extraordinară a terților, căci, în aspectul celor relevate, conform acestei construcții juridice, terțul poate deveni parte (cesionarul), partea poate deveni terț (cedent).

Thus, by virtue of the quality of acquirer, for example, in case of transfer of an asset in usufruct according to art. 625 CC of the RM, if the asset was insured, during the period of usufruct the insurance premiums shall be paid by the beneficial owner. Art. 1276, paragraph (1) Civil Code of the Republic of Moldova. In case the leased property was alienated by the lessor to a third party, the latter shall subrogate by law to the lessor the rights and obligations arising from the lease if the lease was opposable to the third party. In this case there was an inconsistency with the provisions of the special part, for example, that indicated in art. 1276 and provided by art. 1087, which stated: in the cases and under the conditions provided for by law or contract, the purchaser of a good shall subrogate in the contractual obligations in close connection with an asset, in the form in which they were at the transmitter.

In case of assignment of contract (art. 849 Civil Code of the Republic of Moldova in par. (1) a party to the contractual relationship might agree with a third party, with the consent of the other party to the contractual relationship, that the third party replace it as a party to the contractual relationship) determined an express provision by which the third party takes over the quality of a party. The Assignee is a member; its consent is expressed at a time after the conclusion of the original contract, and the consent of the assignor is expressed, as a rule, at the same time of the assignee; the consent of the assigned contractor shall be expressed either in advance (para. (2) art. 848 Civil Code of the Republic of Moldova – the consent of the other party can be given in advance), but the assignment shall take effect against the assigned contractor only from the moment the substitution is notified to him, or after the conclusion of the original contract, usually at the same time as the consent of the assignee. Contract assignment is the legal operation whereby a third party becomes an assimilated party (the assignee) and a party becomes a third party (the assignor) [16]. It shall be noted that the assignment

tul), iar partea contractului cedat este terț în raport cu contractul de cesiune.

Precum am menționat anterior, *terții pot deveni părți în mod automat*. Astfel, acesta este cazul aderenților și ratificanților, ei nu iau locul părților propriu-zise, ci devin părți în mod autonom. Astfel, în cazul aderenților, adică al persoanelor care aderă la un contract, deja, format [17, p. 135], terții se adaugă părților existente, printr-o manifestare de voință proprie, ulterioară momentului în care s-a încheiat contractul între părțile propriu-zise. În cazul ratificării, inițial, contractul de reprezentare încă nu există, astfel, încât nu se poate vorbi de părți propriu-zise. Totuși, o anumită persoană acționează fără reprezentare, încheind contracte sau acte juridice unilate-rale în interesul altei persoane. Ulterior, această ultimă persoană ratifică actele juridice încheiate în interesul său, astfel, încât ea devine parte atât într-un contract de reprezentare, cât și, ca efect al reprezentării, în contractele încheiate de reprezentant cu alte persoane. Ca efect al ratificării, reprezentatul care, inițial, era terț față de contractul încheiat între reprezentant și alte persoane, devine parte în acest contract, iar cel care părea să fie parte devine reprezentant. Așadar, nu este vorba, pur și simplu, despre o înlocuire a unei părți de către un terț, ci de o transformare de calități [18].

În cazul în care am expus schimbarea statutului de terț în parte și invers, este cazul să stabilim situațiile în care chiar părților le oferă anumite drepturi acestor entități de la încheierea acestui contract. În acest sens, el va rămâne tot terț, dar va fi denumit, de regulă, ***terț beneficiar***. În cazurile mai rare, în care terțul dobândește și drepturi, și obligații, pe temeiul unui contract la încheierea căruia nu a participat (este cazul acordurilor colective, respectiv al contractului colectiv de muncă și al acordurilor încheiate în cadrul procedurii insolvenței și a falimentului), acesta nu are o denumire specială, dar poziția lui se aseamănă cu aceea a terțului beneficiar[18].

of the contract, was an example of an extraordinary mobility of third the parties, as at the appearance of those pointed out, in accordance with this legal arrangement, the third party might become a party (the assignee), the party might become a party (the assignor), and the part of the transferred contract was a third party in relation to the transfer agreement.

As mentioned above, *third parties could, become parties automatically*. Thus, this is the case of adherents and ratifies, they do not take the place of the parties themselves, but become parties autonomously. In the case of adherents, that were, persons who adhered to an already formed contract [17, p. 135], the third parties were added to the existing parties, by a manifestation of their own will, subsequent to the moment when the contract between the parties themselves was concluded. In the event of ratification, the contract of representation initially did not exist yet, so the discussion about parties could not be held. However, a certain person acts without representation by concluding unilateral contracts or legal acts in the interests of another person. Subsequently, the latter person ratifies legal acts concluded in its interest, so that it becomes a party both to a contract of representation and, as a result of representation, to contracts concluded by the representative with other persons. As a result of ratification, the representative, who was initially a third party to the contract concluded between the representative and other persons, became a party to this contract, and the one who appeared to be a party became a representative. So, it was not simply a question of a replacement of a party by a third party, but of a transformation of qualities [18].

In case of change in the status of a third party was exposed and vice versa, it was necessary to determine the situations in which the parties gave certain rights to those entities since the conclusion of the contract. In this regard it shall remain a third party, but shall be referred to, as a rule, ***third beneficiary party***. In the rarer cases where the third party acquired rights and obligations under a contract in

Terțul beneficiar creează o categorie autonomă de terți, cu o determinare logică proprie. Ei nu sunt nici, pur și simplu, terți, adică, terți obișnuiți, care nu dobândesc drepturi și obligații dintr-un contract la care nu sunt parte, dar care le este opozabil ca realitate juridică, nici terți desăvârșiți, care pot ignora existența unui contract la încheierea căruia nu au participat. Determinarea logică specifică a acestei categorii de terți este aceea că ei dobândesc drepturi/drepturi și obligații dintr-un contract la încheierea căruia nu au participat. În această ordine de idei, putem remarca două categorii de *terț beneficiar*: – categoria terțului în contractul în folosul unui terț și – terțul în cadrul acțiunilor directe.

Concluzii

Astfel, putem remarca faptul că noțiunea de terț este una universală și este aplicabilă și în parte procesuală, dar care are aspect absolut diferit de cea materială. La fel, un aspect ce urmează a fi determinat este că, în cazul terțului beneficiar, acesta, în cadrul procesului va avea calitatea de parte, deși în cazul dreptului material este terț, de exemplu, în cazul acceptării de către terț, a stipulației din contractul în folosul unui terț, terțul beneficiar va fi o parte în proces, la fel, în cazul acțiunii directe, terțul va avea calitatea de parte în proces în virtutea dreptului la acțiune oferit, în mod indirect, de către legiuitor.

În concluzie, putem enunța faptul că *terții sunt persoanele*, care nu au participat la încheierea unui act juridic, nici personal și nici prin reprezentare, fiind străine față de actul juridic încheiat. În același timp, deoarece terții, la etapa încheierii actului, sunt și succesorii atât universali, cât și cu titlu universal (la fel și cei particulari, creditorii), înaintăm teza că terții pot fi:

1. Terții ce pot deveni părți (succesorii, ratificanții, aderenții);
2. Terții beneficiari (terțul beneficiar la contractul în folosul unui terț);

which it did not participate (i.e. collective agreements, collective employment agreements and agreements concluded in insolvency and bankruptcy proceedings), the third party did not have a special name, but its position was similar to that of the beneficiary third party [18].

The beneficiary third party shall create an autonomous category of third parties with its own logical determination. They were neither simply third parties, meaning, ordinary third parties, who did not acquire rights and obligations from a contract to which they were not a party, but which was opposable to them as a legal reality, nor complete third parties, who could ignore the existence of a contract to the conclusion of which they did not participate. The specific logical determination of that category of third parties was that they acquired rights/rights and obligations from a contract at the conclusion of which they did not participate. In this respect there could be noted two categories of *beneficial third party*: the category of third party in the contract for the benefit of a third party and – third party in the framework of direct actions.

Conclusions

It could be noted that the notion of a third party was a universal one and was also applicable in the procedural part too, but which had an absolutely different aspect from the material one. As an aspect that follows to be determined is that in the case of a third beneficiary party, during the process it shall have the quality of party although in the case of material right, it is a third-party, for example, in the case of acceptance by the third-party of the stipulation of the contract for the benefit of a third party, the beneficiary third party shall be a part in the process, same as in the case of the direct action, the third party shall have the quality of party in the process by virtue of the right to action directly offered by the legislator.

In conclusion, it could be stated *that third parties are persons* who did not participate at the conclusion of a legal act, neither personally nor by representation, being alien to the concluded legal act. At the same time, since at

3. Terții absoluți, acei terți cărora nu le pot fi atribuite nici drepturi și cu atât mai mult obligații prin contractul terților, dar care au obligația de a respecta contractul încheiat de părți.

the stage of conclusion of the act third party are both the universal successors and with universal title, as well as the private ones, creditors, it was submitted the thesis that third parties could be:

1. Third parties that may become parties (successors, ratifies, adherents);
2. Beneficiary third-parties (the beneficiary third-party to the contract for the benefit of a third party);
3. Absolute third parties, those third parties to whom neither rights nor obligations can be assigned by the contract of third parties, but who are obliged to comply with the contract concluded by the parties.

Bibliografie/Bibliography:

1. DELEANU, Ion. *Părţile şi Terţii. Relativitatea şi opozabilitatea efectelor juridice*. Editura Rosetti, Bucureşti, 2002, p. 127, ISBN: 973-8378-13-3.
2. COSTIN, Mircea N.; COSTIN, Călin M. *Dicţionar de drept civil de la A la Z*, ediția a doua, Editura Hamangiu, Bucureşti, 2007, p. 946.
3. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti", *Dicţionarul explicativ al limbii române*. Ed. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2016, p. 1237, ISBN 978-606-92159-7-5.
4. GUŢU, Gheorghe. *Dicţionar latin-român*. Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti,1983, p. 1218.
5. БРАГИНСКИЙ, М.И. *Влияние других (третьих) лиц на социалистические гражданские правоотношения*: автореф. Дисертация на соискание степени д-ра юрид. наук. Ленинград, 1962, с. 3-6.
6. КРАСАВЧИКОВ, О.А. – См.: *Советское гражданское право*. В 2-х томах. Москва: Высшая школа, 1985. Т.1, с. 461.
7. КРОЗ, М.К. *Третье лицо в обязательстве*: Дисертация канд. юрид. наук. Саратов, 2001, с. 7.
8. КИСЕЛЬ, И.В. *Обязательства с участием третьих лиц*: Дисертация на соискание степени канд. юрид. наук. Москва, 2002, с. 42.
9. ЧУРИЛОВ, Алексей Ю. *Участие третьх лиц в исполнении градански-правового обязательства*. Дисертация на соискание степени канд. юрид. Наук. Томск 2017, с. 46.
10. GHESTIN, Jacques; JAMIN, Christophe; BILLIAU, Marc. *Traité de droit civil: Les Effets du contrat*. Paris 2001, p. 46.
11. DELMAS SAINT-HILAIRE, Ph., *Le tiers a l acte juridique*. Ed. LGDJ, Paris, 2000, p. 174.
12. BELEIU, Gheorghe. *Drept civil român, Introducere în drept civil. Subiectele*. Ediție revăzută și adăugită. Casa de editură și presă Șansa. București, 1995, p. 487, ISBN 973-9167-49-1

13. VASILESCU, Paul. *Drept civil. Obligații*, ediția a 2-a revizuită, Hamangiu. București, 2017, p. 489, ISBN 978-606-27-0848-1.
14. BĂIEȘU, Sergiu; MÎȚU, Gheorghe; CAZAC, Octavian et al. *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Î.S. F.E. – P. „Tipografia Centrală", Chișinău, 2016, p. 276. ISBN 987-9975-53-453-1.
15. VASILESCU, Paul. *Relativitatea actului juridic civil. Repere pentru o nouă teorie generală a actului de drept privat*. Monografie, Editura Rosetti, București, 2003, p. 272. ISBN 973-8378-32-X.
16. STOICA Valeriu. Au terţii un veşmânt logic comun în Codul civil? Publicaţie: *Revista Română de Drept Privat* nr. 1 din 28 februarie 2020, disponibil pe: https://lege5.ro/gratuit/gm4dinbugaya/au-tertii-un-vesmant-logic-comun-in-codul-civil
17. POP, Liviu; POPA, Ionuț; VIDU, Florin; STELIAN Ioan. *Curs de drept civil. Obligațiile*, Universul juridic, 2015, ISBN 978-606-673-560-5.
18. STOICA, Valeriu, op. cit. Disponibil pe: https://lege5.ro/gratuit/gm4dinbugaya/au-tertii-un-vesmant-logic-comun-in-codul-civil